

אם ירשה לו זאת מצב בריאותו, יצא לוי אשכול אחרי יום העצמאות לפגישה עם הנשיא ג'ונסון. ממשלת ישראל מודאגת מהמדיניות האמריקאית, ואינה מוכנה לקבל את הדעה, כי הנשק שנמכר ל-

אחרונה לירדן יש בו כדי להגביר את ההשפעה האמריקאית במרחב. גם נסיון ההתקרבות, תוך הענקת סיוע כלכלי לגמאל עבדאלנאצר, בין וושינגטון וקאהיר, אינו מוצא חן בעיני הממשלה, הסבורה כי לא יהיה בכך שום תרומה ל-

הרגעת הרוחות. בפגישה אשכול-ג'ונסון יועלה לדיון מיכלול היחסים בין ישראל לבין ארצות-הברית, על רקע התביעה האמריקאית להעמיד תחת פיקוחה את כל המחקר הגרעיני הישראלי. אש-

כול אף יתבע להגביר את מכירת הנשק לישראל. התבצרותו של הלייבור בשלטון כברטניה עשויה לי-

הביא להידוק נוסף ביחסים עם ישראל. קשרי המיסחר יוגברו, ו-

ברטניה תספק לישראל פריטים חיוניים, במיט-

גרת רחבה יותר. לעומת זאת יתנהלו באורח שר-

גרתי קשרי ישרי-אליצרפת. נסיונה של ישראל להרחיב קשרים אלה לא הצליח. פאריס

אף גילתה נטייה לצמצם את עזרתה, כתגובה על ההתערבות האמריק-

אית בכמה שטחים משור תפים בין ישראל לצר-

פת. אולם עד כה הצליח נציגי ישראל לשכנע את הצרפתים שלא לצמצם את הקשרים.

הודעה על עזי-רה כלכלית של גר-

מניה המערבית לישראל, כסכום של 500 מיליון דולאר,

לתקופה של 20 שנה, תפורסם עלי-

ידי ממשלת בון כי עוד מספר שבועות, גם שר החוץ הגרמני,

שהופיע תחילה כמתנגד להסכם, יתמוך בו מעתה,

לנוכח הקשיים שנתגלו בנסיון להביא לידי חי-דוש היחסים בין גרמניה המערבית לכמה ממדי-

נות ערב. גבר הלחץ בתוך מפא"י למען הידוש הנסיונות לפיים את רפ"י. שרגא נצר עובר עתה מעסקן לעסקן, מקים חזית הדוגלת בהחזרת רפ"י הביתה. אם אמנם יגבר מסע זה, הוא עשוי להוות מיכשול ללוי אשכול, שכן בן-גוריון עשוי להתנות את החזרת השלום במפלגה בסילוק של אשכול ויעקב שמשון שפירא. הוא יהיה מוכן להשלים עם ממשלה, שבראשה יעמוד פינחס ספיר. בינתיים תגבר התסיסה גם בתוך אחדות-העבודה, שלא להתאחד עם מפא"י כל עוד לא ברור מה עתיד היחסים עם רפ"י ומן היסוד.

הוועדה לבדיקת עתידה של מחלקת ההתיישבות של הי סוכנות, היהודית, שהוקמה בראשות יצחק בן-אהרון ותחלה השבוע בדיוניה, תחליט להמליץ בפני הממשלה על הקמת מינהל להתיישבות, שיהיה כפוף לשרי החקלאות, הפיתוח והמיסחר. בראש המינהל תמליץ הוועדה להעמיד את רענן וייץ, מנהל מחלקת ההתיישבות הנוכחית. כל הצעות המנופח של המחלקה יהפוך לעובדים ממשלתיים. יזיר הסוכנות, אריה לואו פינקוס, לא יביע התנגדות.

אין עדיין החלטה במשרד הפנים על מועד עריכת בי חירות חדשות בנצרת. ייתכן, אפילו, שלא ייערכו בחירות כלל, אלא תורכב מועצה ממונית של נציגי הציבור בעיר. החוק אינו מחייב עריכת בחירות, וכבר היו תקדימים שמועצה ממונה כיהנה עד לגמר התקופה שנועדה למועצה הנבחרת. פירוש הדבר: המועצה תשרת שלוש וחצי שנים בלי בחירות. סגן שר הפנים נוטה לקויפועלה זה, וגם מפא"י מעוניינת לדחות את מועד הבחירות מתוך חשבון, שממילא שולטת היא במנגנון העירייה, ומועמדיה אינם מסוגלים להסכים על רשימה יעילה אחת. אפילו הקומוניסטים, לפי הערכת משרד הפנים, אינם שפים לבחירות חדשות.

רפ"י תמתן את התקפותיה נגד אבא אבן. בתיווכו של היועץ לראש הממשלה יעקב הרצוג, יענה שמעון פרס שלא להפוך את אבא אבן למסרה העיקרית של התקפות רפ"י על הממשלה.

תפוצץ פרשה של הכרחת דולארים, כתוצאה מתפיסתו של אחד הפוכנים הראשיים למוסחר שחור במטבע זר. האיש, סוחר תל-אביבי, הציג את עצמו כמוכר דולארים מטעם האוצר, במטרה לייצב את מחיר הדולאר השחור.

במדינה

העם

אפרטהייד

בניו-יורק נתנה ישראל את ידה למיסמך רברושים: האמנה הבינלאומית להבטחת זכויות האדם.

בירושלים עמד אורח שחום-יעור ליד בי-חירת-לבו ההרה, ונישא בטכס פרטי. כי הרבנות, שבידה הזכות הבלעדית לטכסים מסוג זה, פסלה את האורח מטעמים של גזע.

נשואיו של בנימין גטייה, היהודי הפלא-שי, הכריז סגן שר הפנים, לא יוכרו על-ידי ממשלת ישראל. הזכות היסודית השמירי רה לכל אדם על פי האמנה הי-בינלאומית - סעיף 5 קובע: לא יופרע אדם בנשואיו מטעמי דת או גזע - הופרה בצורה הצינית והגסה ביותר, בטרם יבשה דיו החתימה בניו-יורק.

רק במיקרה התבלטה הסתירה במהירות כזו. הכפייה הדתית היתה מביאה ממילא להתנגשות בין האידיאלים הכלל-אנושיים, לבין חוקי המדינה. מאותה סיבה שבישראל לא נחקקה חוקה, גם לא יונהגו בה סעיפיה של הי-אמנה.

ממשלת ישראל, שתבקש לי-תת לאמנה זו תוקף של חוק בתוך גבולותיה, תעמוד בפני הברירה: לטוב לחוקק חוק כי-זה, ולהיות מוצגת לפני העיר-לם כולו כמדינת אפרטהייד, או להתמודד סוף-סוף עם עסקני הכפייה הדתית במלחמה על זי-כיוותיו היסודיות של האדם במדינת ישראל.

ציונות

השנור הנוצץ

בין אלפי התיירים שהגיעו לחגוג את הפסח בישראל נמ-צא גם הרב הרבט פרידמן, המנהל הכללי של המגבית הי-הודית המאוחדת בארצות-הב-רית. מה שראה שימח את ליבו כיהודי - אך הדאיגו כממונה על השנור.

הוא כינס כמה סופרי חוץ בתל-אביב, ביקש את עזרתם. "יהודים המבקרים בישראל," פ-תה, "מוצאים כאן חברה משג-שגת. בתי-מלון מפוארים, בתי-

קפה מלאים, רחובות נוצצים. הם חוזרים הביתה ושואלים את עצמם - למה צריך לתת עוד נדבות?"

הוא ביקש מהעתונאים לדווח לקוראיהם האמריקאים, כי בישראל קיימת תמונה כפי-לה: מצד אחד התפתחות - ומצד שני מצבורים גדולים של עוני ומחסור.

כספי השנור, ביקש הרב הרבט פרידמן להדגיש, הולכים לחיסול העוני ולקליטת הי-עולים.

"מיפעלים קונסטרוקטיביים." הצ-רה עם הרב פרידמן היא, שניסה להתעלם מעובדה הידועה לו היטב: כספי המגביות אינם הולכים ישר "לחיסול העוני והמח-סור." חלק לא מבוטל מכספים אלה זורם לקופות המפלגות הציוניות השונות - אם ישירות, אם דרך "מיפעלים קונסטרוקט-ביים" כביכול, כמו בטאוני המפלגות וקרי-בוציהן, או בנייני-הפאר בהם משוכנים המנגנונים המפלגתיים.

כסף זה נשאר, בסופו של דבר, בסקטור העשירי בלא-הכי של ישראל. הוא מתגלגל דהקא לפרוודורי המלונות המפוארים, לבתי-הקפה המלאים ולמכוניות-הפאר. לכן גם לא מיהרו העתונאים להבטיח, כי ישלחו את הכתבות הבכייניות שהומין אצלם הממיר-נה על השנור.

היתה לרב הרפורמי גלוי-הראש צרה שניה: לא רק התיירים מבקרים בישראל מפיצים את שמיעתה טובה. קיים מנגנון הסברה עצום בארצות-הברית, שכל תפקידו הציף את העיתונות שם בדיעות על פרי-חתה הכלכלית של ישראל, זהו מנגנון מיפעל מילווה הפיתוח, המעוניין לשכור את ישראל כהצעה עסקית, ולא כמבקשת נדבות.

ל א נפקיר אותך, בחור. נדאג למשהו מתאים בשבילך, הפטיר לוי אשכול לעברו של צעיר שחרחר, באחת ממסיבות הניצחון של המערך, שנערכה ימים אחדים לאחר הבחירות.

הצעיר, אהרון כידן, שסיים זה עתה את עבודתו המאומצת במטה הבחירות של המע-רך ושהיה אחראי במשך חודשים לניסוח והכנה של שטף מודעות המערך בעתונים, לא הגיב על הבטחת ראש-הממשלה. הוא החליט לתכות ולראות איך תתמשש. בינתיים קיבל פיצוי קטן בו במ-קום, נשלח למסע הרצאות לארצות-ה-ברית.

אריאב

החודש מונה כידן (37) גבה הקומה, הבולט תמיד בלבו-שו המהודר, לעזור מיוחד לראש-הממש-לה, בהגדרת התפ-קיד נאמר, כי הוא יטפל מעתה בעניי-נים כלכליים וחבר-תיים, לפי דרישתו של אשכול, ייעץ לראש-הממשלה בשאלות חברתיות המתער-רות מפעם לפעם.

יחד עם המינוי הוקצה לעוזר המיוחד חדר במשרד ראש-הממשלה בירושלים, והוע-דה לרשותו מזכירה. מה הוכנס כידן כדת וכדין לתוך משפחת יועציו האישיים של לוי אשכול, היושבים גם הם, איש-איש ב-חדרו, בבניין הגדול בקריית הממשלה ב-ירושלים. עם מינויו הגיע מספר חברי כת-היועצים של אשכול ל-11.

מי הם חברי הראסטי-המוחות של ראש-הממשלה? איזה תכונות נדרשות מאדם כדי לזכות במינוי כזה? מה תפקידו של כל אחד? מהן שיטות העבודה האופייניות לי-אשכול, והמבדילות אותו מראש-הממשלה הקודם?

בחלקן היו התשובות ידועות, בחלקן נש-ארו עלומות. כי מעולם לא ניתנה על כך תמונה ברורה. בישראל של אשכול, בדומה לישראל של בן-גוריון, נשאר בעינו הכלל, כי מה שאפשר להסתיר, ואת מה שאין הכרח לגלות, ממשיכים להסתיר. אפילו שאין כל צורך בסודיות.

האסיר לשעבר

קן היועצים, מבחינת הגיל אם כי לא מבחינת החשיבות, הוא בנימין אליאב, המכהן כיועץ לענייני הסברה ליד אשכול. לאליאב (57) דוקטור לפילוסופיה, הועיד אשכול את תפקיד הממונה הכל-יכול על ענייני ההסברה במדינה. בינתיים שישמי הוא רק כיועץ, מכיון ש"קשה להכניס אדם בבת אחת לתפקיד כה רם", כפי שהסביר זאת אחד מפקידיו אשכול.

הקושי בהכנסתו של אליאב לתפקיד הי-מיוחד נעוץ לא במעט בעברו הפוליטי הי-מגוון, עבר שהיקנה לו יריבים ושונאים רבים בצמרת הפוליטית של המדינה. לכן, למשל, סוכלה בזמנו התוכנית למנותו לי-מנהל קול ישראל, ובצורה דומה בוטלה תוכנית להפקיד בידיו את עריכת דבר-הדוקטור הממושקף, שנקרא בעבר ביינוש לובוצקי, החל את פעילותו הפוליטית עוד בלטביה מולד-תה, כשנימנה על מיסדי בית-ר שם. בשנת 1929, כשנחבר זאב זיבוטינסקי לי-ראש בית-ר, כיהן אליאב לידו כחבר המיפקדה העליונה של האירגון, יחד עם אריה זיבניצקי, כיום עורך מעריב.

אליאב ניהן בכור-שרי-כתיבה מעולה, היה משתתף קבוע במרבית כתיבי-העת ו-העתונים הריבוי-יוניסטים. בשנות השלושים והארבעים, כשהיה פעיל במסודות הפולי-טיים של האצ"ל, נאסר שלוש פעמים על-ידי הבריטים, וכלא פעמיים בעכו ופעם בלאטרון. אך האסיר הלאומי לא היפנה את כעסו אל השלטון הזר, על שאסר אותו. הוא הבין, כי כללי המלחמה נותנים לאנגלים זכות לאסרו. היתה לו כתובת אחרת לזעם. כתב אליאב ב-1938, כשיצא ממאסר: די בזה שאנשי מפא"י ילחשו על אזני השליטים כי האיש הזה הוא מסוכן מאד... אינו מביע כאן חשד בעלמא. אני יודע אפילו את שמו המדוייק של אותו הפקיד בסוכנות, שהיה מביא למרכז הבולשת, בשט נזהלת

שריד

היה לרב הרפורמי גלוי-הראש צרה שניה: לא רק התיירים מבקרים בישראל מפיצים את שמיעתה טובה. קיים מנגנון הסברה עצום בארצות-הברית, שכל תפקידו הציף את העיתונות שם בדיעות על פרי-חתה הכלכלית של ישראל, זהו מנגנון מיפעל מילווה הפיתוח, המעוניין לשכור את ישראל כהצעה עסקית, ולא כמבקשת נדבות.

גם לנו יש פסל חרות